

معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

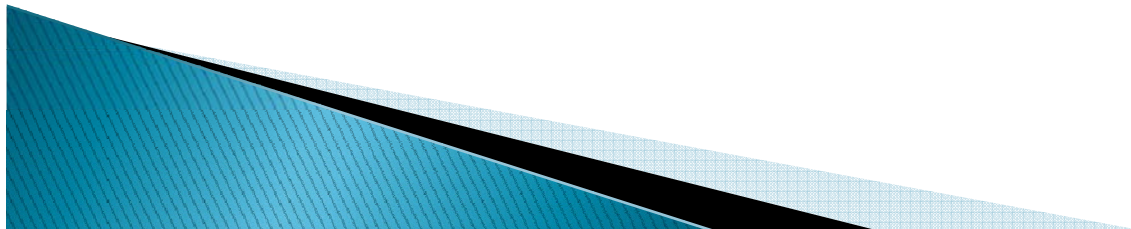
دانشگاه بدون دخانیات

محل اجراء :

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی شهید بهشتی

زمان شروع طرح :

سال ۱۳۸۴

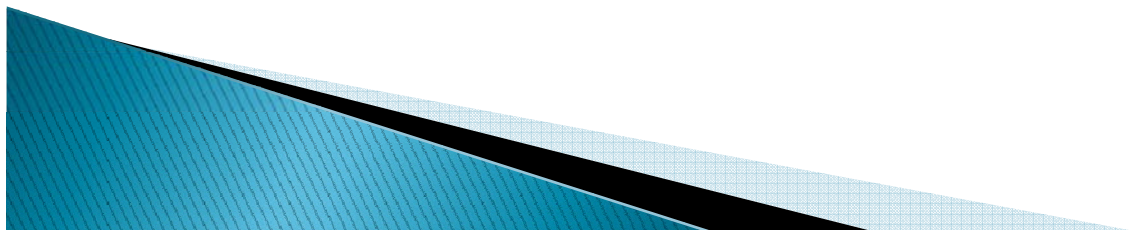

مقدمه :

در حالی که دخانیات را باید یکی از دشمنان و تهدید کننده های جدی سلامت نام نهاد ، این عامل سالانه در قبال يك میلیارد نفر جمعیت حدود ۵میلیون نفر را در سطح جهان به کام مرگ می فرستد و حاصلی جز به هدر رفتن منابع اقتصادی و بیماری های خطرناک در پی ندارد ، در ایران بیش از ۱۵ میلیون نفر به مصرف دخانیات روی آورده اند ، در حالیکه گرایش به سیگاری شدن به سرعت در بین جوانان و نوجوانان در حال افزایش است. برآستی چه عاملی باعث می شود که مردم به استقبال دشمن سلامتی خود

بروند و سلامتی خود را به خطر اندازند ؟ آیا جز به ناآگاهی اطلاعات چیز دیگری است ؟

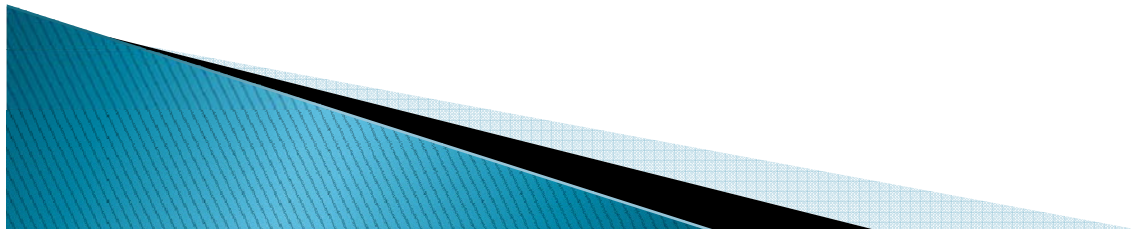
آمار مرگ و میر و بیماری های ناشی از مصرف دخانیات در جهان موجب برانگیختن ، عزم جهانیان برای کنترل دخانیات گردید و نمایندگان ۱۷۱ دولت عضو سازمان جهانی بهداشت ، متن پیش نویس معاهده بین المللی کنترل دخانیات را به منظور کنترل توزیع و مصرف محصولات دخانی در سال ۲۰۰۱ میلادی تهیه کردند.

در متن نهائی چهارچوب کنوانسیون کنترل دخانیات سازمان جهانی بهداشت در برگیرنده موضوعات مالیات بندی ، پیشگیری از استعمال دخانیات ، ترك ، تجارت غیر قانونی، تبلیغات، حمایت مالی و ترویج محصولات دخانی و .... است

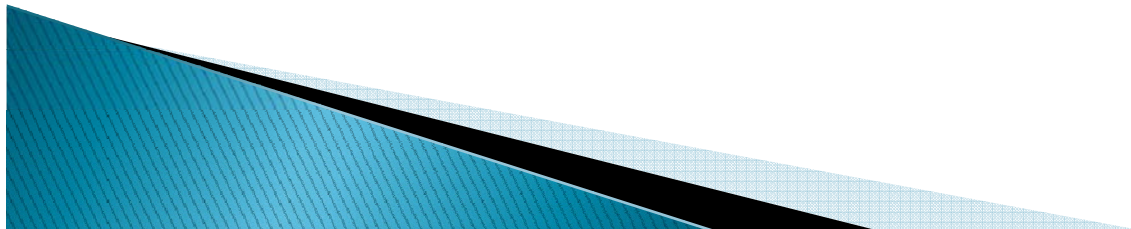
موافقتنامه مذکوربخشی از يك تراژدي جهانی برای کاهش نرخ مرگ و میر و بیماری های ناشی از استعمال دخانیات است. این توافقنامه ، نقطه عطفی واقعی در تاریخ سلامت عمومی در جهان است ، به این معنا که ملتها به منظور محافظت از نسل های امروز و فردا ، بطور حساب شده ، ملزم هستند همکاری کنند و برای رسیدن به دنیائی بهتر و سالم تر اقدام نمایند. این توافقنامه در ماه می ۲۰۰۳ به تصویب رسید و ایران یکی از کشور عضو بوده که این معاهده را پذیرفته و لذا متعهد به انجام آن شده است.

هدف کلی :

کاهش و کنترل مصرف دخانیات در
واحدهای تحت پوشش دانشگاه

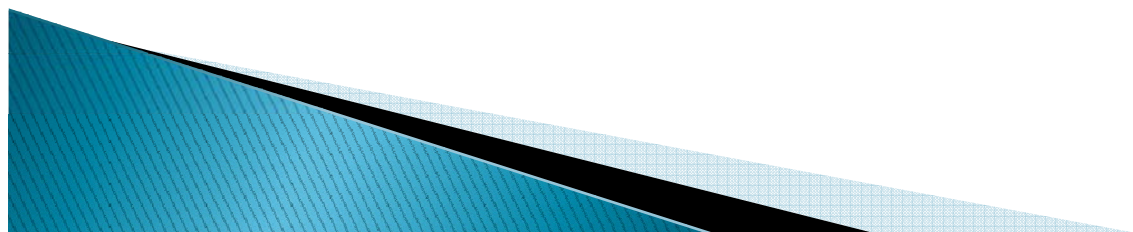

معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

طبق بررسیهای موجود جمعیت افراد سیگاری در ایران حدود ۱۵٪ تخمین زده میشود که با این حساب میتوان پیش بینی کرد حدود ۲۰۰۰ نفر سیگاری از همه گروهها در سطح دانشگاه وجود داشته و این جمعیت همواره در حال افزایش می باشد.

از طرفی جامعه دانشگاهی بدلیل ارزشهای علمی و فرهنگی دارای جایگاه رفیعی بوده و میزان تاثیر و نفوذ رفتاری آن بر جامعه عمومی بسیار بالاست . در این طرح در نظر است در راستای کنترل و کاهش مصرف دخانیات در جمعیت تحت پوشش اعم از کارکنان پشتیبانی ، اداری ، درمانی ، بهداشتی ، آموزشی پژوهشی ، دانشجویی و... اقداماتی صورت گیرد که در پایان طرح دانشگاه بعنوان يك دانشگاه عاری از دخانیات به جامعه جهانی معرفی شود.

اهداف اختصاصی بخش اول

۱- اهداف اختصاصی شناختی

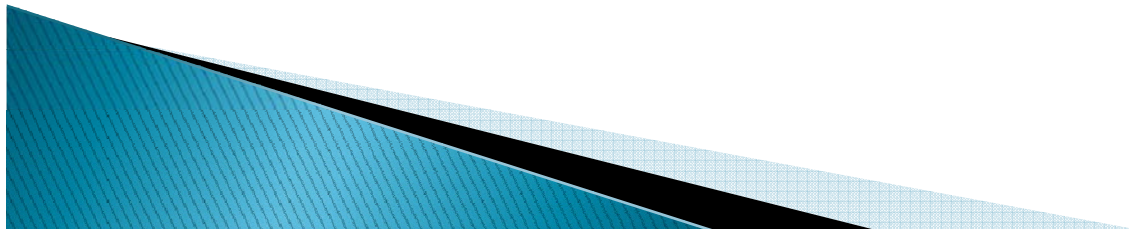
- الف : انتظار می رود ۵۰٪ فراگیران در پایان آموزش با استفاده از الگوی ارائه شده قادر باشند تمرینی از سیگار و اهمیت کاهش و کنترل مصرف دخانیات دخانیات را بیان نمایند .
- ب : انتظار می رود ۵۰٪ از فراگیران در پایان آموزش با استفاده از الگوی ارائه شده قادر باشند انواع مواد خطرناک موجود در سیگار را نام ببرند .
- ج : انتظار می رود ۵۰٪ از فراگیران در پایان آموزش با استفاده از الگوی ارائه شده قادر باشند انواع بیماریهای منتقله از سیگار را شرح دهند .
- د : انتظار می رود ۵۰٪ از فراگیران در پایان آموزش با استفاده از الگوی ارائه شده قادر باشند راههای کاهش و کنترل مصرف دخانیات را بیان نمایند .

۲- اهداف اختصاصی (نگرشی)

الف : انتظار می رود ۵۰٪ از فراگیران در پایان آموزش علاقمند به مشارکت در فعالیتهای کاهش و کنترل مصرف دخانیات شوند .

ب : انتظار می رود ۵۰٪ از فراگیران در پایان آموزش معتقد شده می توانند با اجرای فعالیتهای پیشگیرانه در جهت کاهش سلامت . و کنترل مصرف دخانیات گامی موثر در راستای حفظ خود و جامعه بردارند

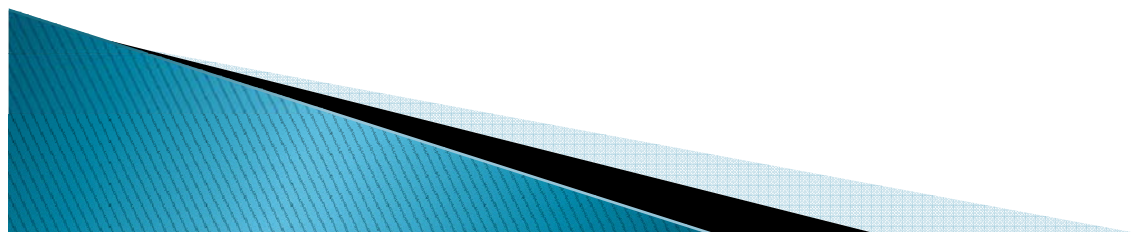

۳- اهداف اختصاصی رفتاری

الف : انتظار می رود ۴۰٪ از فراگیران در پایان آموزش در محیط کار و زندگی خود اقدامات لازم در جهت کاهش و کنترل مصرف دخانیات را انجام دهند .

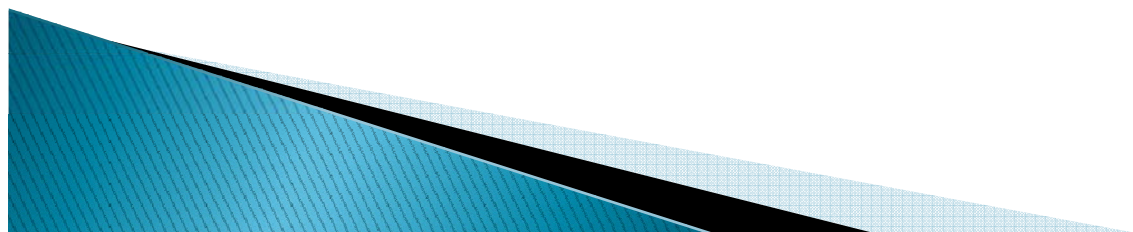
ب : انتظار می رود ۴۰٪ از فراگیران در پایان آموزش در فامیل ، دوستان و آشنایان و همکاران خود را به شمارکت برای کاهش و کنترل مصرف دخانیات دعوت نمایند .

استراتژی بخش اول

- ۱- اطلاع رسانی از طریق بسیج تبلیغات چند رسانه ای
- ۲- آموزش و بازآموزی
- ۳- جلب مشارکت نیروهای بین بخشی (درون و برون بخشی)
- ۴- پایش ، نظارت و ارزشیابی مستمر طرح

اهداف اختصاصی بخش دوم

۱- کاهش جمعیت سیگاری جامعه تحت پوشش دانشگاه سالیانه به میزان ۲۰٪ تا پایان سال ۸۸

۲- افزایش تعداد مراجعہ کنندگان جمعیت تحت پوشش دانشگاه به مراکز ترک دخانیات سالیانه به میزان ۳۵٪ تا پایان سال ۸۸

۳- ممنوعیت عرضه و فروش مواد دخانی در اماکن عمومی، فروشگاهها، تعاونیها، واحدهای تحت پوشش و... پس از تصویب طرح

۴- ممنوعیت استعمال دخانیات در اماکن عمومی نظیر خوابگاههای دانشجویی،

سالنهای ورزشی، تفریحی، فرهنگی، ستادها، مراکز پزشکی، درمانی و

بیمارستانها، مراکز بهداشتی درمانی، خانه های بهداشت، پایگاههای

بهداشتی، دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی و موارد مشابهی که تحت پوشش

دانشگاه و معاونتهای دانشگاه قرار دارند به استناد قوانین، آئین نامه های اجرایی

، بخشنامه ها، دستورالعملها و مصوبات هیئت دولت پس از تصویب طرح

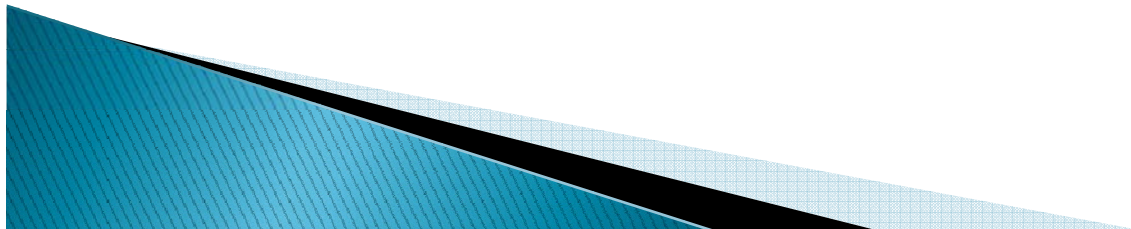
معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

استراتژی بخش دوم

۱- اطلاع رسانی از طریق پلاکارد ، تابلوهای آموزشی در اماکن عمومی .

۲- بازنگری بخشنامه ها و دستورالعمل های ممنوعیت استعمال دخانیات و جلب مشارکت درون بخشی .

۳- تقویت و توسعه مراکز مشاوره و ایجاد فضاهای مورد نیاز برای استعمال دخانیات توسط افراد سیگاری

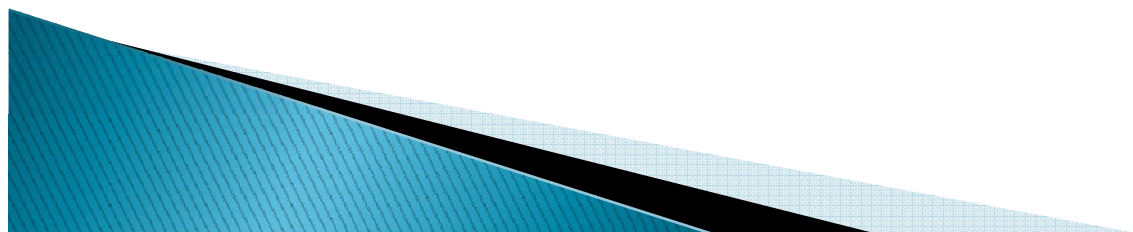

معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

گروه‌های هدف

الف : گروه هدف اولیه

- ۱- کارکنان سیگاری دانشگاه (اعم از کارکنان واحدهای بهداشتی و درمانی و دانشکده ها ، امور اداری و خدماتی و مالی)
- ۲- اعضای هیئت علمی سیگاری دانشگاه .
- ۳- دانشجویان سیگاری دانشگاه

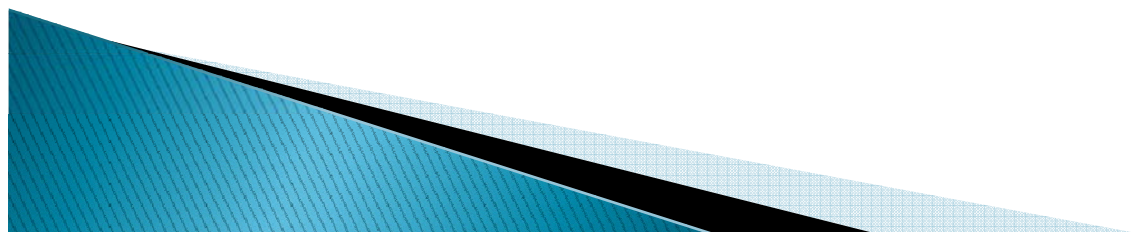

گروه‌های هدف

الف : گروه هدف ثانویه

- ۱- کارکنان غیر سیگاری دانشگاه
- ۲- اعضای هیئت علمی غیر سیگاری دانشگاه
- ۳- دانشجویان غیر سیگاری دانشگاه

روند اجرا

- ۱- تدوین طرح و برنامه ریزی
- ۲- تصویب طرح در هیئت رئیسه
- ۳- معرفی طرح از طریق جراید و صدا و سیما و رسانه ها
- ۴- تشکیل کمیته های اصلی ، فنی و اجرایی
- ۵- تشکیل کمیته های معاونتها
- ۶- تشکیل جلسات در مجموع ۲۵ جلسه
- ۷- توسعه و تقویت مراکز مشاوره ترك دخانیات
- ۸- تشکیل جلسات آموزشی برای گروههای هدف
- ۹- معرفی پرسنل و افراد سیکاری به مراکز مشاوره
- ۱۰- تشویق افراد ترك کرده
- ۱۱- طراحی و تکثیر پوستر دانشگاه بدون دخانیات
- ۱۲- نصب در تمامی واحدها و سطوح مختلف دانشگاه
- ۱۳- تذکر شفاهی و کتبی به افراد بی توجه
- ۱۴- برخورد با برخی کارکنان سیگاری و تاثیر در نمرات ارزشیابی
- ۱۵- توسعه طرح برای اجرا در شهرداری و آموزش و پرورش استقبال کننده از طرح
- ۱۶- بهره برداری از دستورالعمل و قانون جامع کنترل دخانیات و ابلاغ به واحدها

معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
روند تشکیل کمیته ها

ریاست و دبیرخانه کمیته اصلی کاهش و کنترل مصرف دخانیات
ریاست کمیته - ریاست محترم دانشگاه
دبیر کمیته - معاونت محترم بهداشتی

محل دبیرخانه : دفتر ریاست دانشگاه

اعضاء کمیته اصلی :

معاون محترم آموزشی
معاون محترم دانشجویی و فرهنگی دانشگاه
معاون محترم درمان و دارو
معاون محترم پشتیبانی دانشگاه
معاون محترم پژوهشی دانشگاه
ریاست محترم روابط عمومی دانشگاه

کمیته فنی و اجرایی :

رئیس کمیته = معاونت بهداشتی دانشگاه

دبیر کمیته = مسئول گروه بهداشت محیط

محل دبیرخانه : معاونت امور بهداشتی

هدف : تعیین و اجرای برنامه عملیاتی ، نظارت و پایش بر روند پیشرفت کار و حسن اجرای آن

اعضاء : نمایندگان کلیه معاونت های آموزشی ، بهداشتی ، دانشجویی ، درمان ، روابط عمومی ، پشتیبانی و پژوهشی

شرح وظایف :

تهیه برنامه جامع عملیاتی

تهیه رسانه های آموزشی

پایش و نظارت برنامه و گزارش نهایی

گردآوری قوانین و دستورالعمل ها و مقررات مربوطه

نیازسنجی

طراحی تیم های عملیاتی معاونت ها

صدور ابلاغ برای گروههای کاری

ابلاغ و اجرای قوانین ، دستورالعمل ها و بخشنامه های کمیته فنی

اجرای برنامه های تدوین شده در طرح

نظارت بر حسن اجرای کار

تهیه و تنظیم گزارش و ارائه به دبیرخانه ستاد

کمیته پشتیبانی :

رئیس کمیته : معاونت محترم پشتیبانی
دبیر کمیته : نماینده محترم معاونت پشتیبانی
محل : دفتر معاونت پشتیبانی

هدف : تامین نیازهای مالی و تجهیزات طرح .
اعضاء : نماینده معاونت پشتیبانی دانشگاه ، نماینده روابط عمومی، امور مالی، نماینده معاونت بهداشتی .

وظایف :

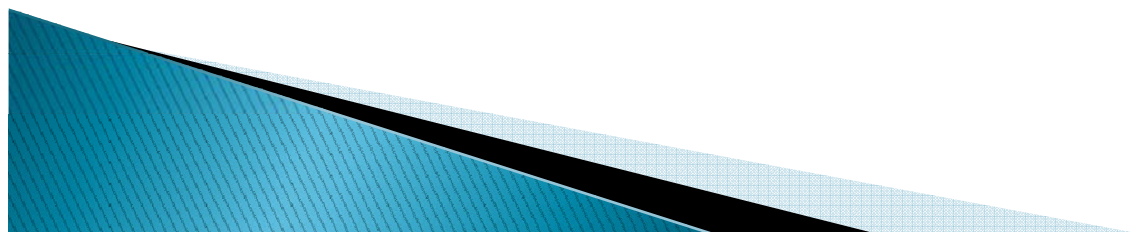
- تعیین منابع مالی .
- تهیه و تکثیر مواد کمک آموزشی .
- تامین فضاهای آموزشی مورد نیاز .
- پرداخت حق الزحمه به مجریان و دست اندرکاران طرح .

نحوه پایش و ارزشیابی

۱- پایش و نظارت بر فعالیتهای آموزشی و پیگیری روند پیشرفت عملیات با استفاده از ابزار چک لیست در تمام طول مدت طرح بطور مستمر انجام خواهد شد .

با KAP-۲ ارزشیابی میزان آگاهی ، نگرش و عملکرد فراگیران به صورت استفاده از ابزار پرسشنامه قبل و بعد از پرسشنامه انجام خواهد شد و میزان رضایتمندی فراگیران ازدوره های آموزشی برگزار شده با استفاده از ابزار پرسشنامه شامل عناصر دوره اهداف ، ساماندهی و تسهیلات دوره مجریان و اساتید در پایان دوره سنجیده خواهد شد .

معاونت امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

وضعیت موجود و دستاورد طرح

موفقیت کنترل بیش از ۹۵٪ استعمال
دخانیات در واحدهای تابعه

